

Gebruik met mate!

Door struisgras en zwenkgras gedomineerde greens kunnen vrijwel het hele jaar worden bespeeld. Helaas worden veel greens grotendeels overgenomen door straatgras, dit bleek nog eens uit een onderzoek van het STRI in Groot-Brittannië en Ierland.

Auteur: Richard Windows, STRI Agronoom sportveldgrassen

Uit het onderzoek blijkt dat de gemiddelde samenstelling van de Engelse en Ierse greens in 2005 bestond uit 56 procent straatgras, 32 procent struisgras, 7 procent zwenkgras en 5 procent Engels raaigras. Van de 598 onderzochte banen had maar liefst 75 procent meer dan 50 procent straatgras in hun greens. Deze dominantie maakt de greens kwetsbaar, vooral in de winter. Het blijkt dus dat veel banen er niet in slagen om hun greens op orde te houden. Vroeger werd de schuld van straatgrasdominantie altijd gegeven aan teveel bemesten en beregenen. Ik deed dat ook, totdat ik beter ging letten op de ecologie van de betreffende grassoorten. Het artikel 'Verander het karakter van uw greens' (GK 3, 2006) gaat in detail in op dit onderwerp. Het laat zien dat straatgras uitstekend bestand is tegen verstoring, terwijl de fijnere gewenste grassen meer gebaat zijn bij een rustige omgeving. Straatgras kan in greens zo succesvol zijn vanwege de continue verstoring van de groeiom-

geving. Deze verstoringdruk is het gevolg van onderhoud en betreding. In dit artikel kijken we naar het effect van die verstoring op de zodesamenstelling.

De werkelijke oorzaak van een straatgrasinvasië is het ontstaan van open plekken in de grasmant. Constante fysieke schade (of verstoring) van het gras veroorzaakt open plekken in de zode. In de verwoede pogingen om het de veeleisende moderne golfer naar de zin te maken, verticuteren, maaien en groomen we heel wat af. Hoewel deze agressieve handelingen natuurlijk met de beste intenties uitgevoerd worden, kunnen ze uiteindelijk toch voor veel schade zorgen. De symptomen worden zichtbaar naarmate de zode minder dicht is en de bodem meer zichtbaar wordt. Straatgras is erop gebouwd om deze situatie uit te buiten. De uitspraak dat het verkeerd gebruiken van de triplexmaaier en het moderne materieel een van de belangrijkste oorzaken is

van de straatgrasdominantie is niet van waarheid ontdaan.

Voor we de beschikking hadden over al dit moderne materiaal was alleen de tijd en de hoeveelheid moeite die we konden opbrengen maatgevend voor het onderhoudsniveau. Het maaien met een *walk behind maaier* duurt nu eenmaal langer, om maar niet te spreken van een duwmaaier of zelfs een zeis! En dan hebben we het niet eens over de fysieke belasting van dit werk. Dit betekent dat het vroeger niet voorkwam dat een green teveel gestrest werd met onderhoud en bleef de groeiomgeving stabiel, zodat de fijnere grassen konden domineren. Bemesting en

beregening werden tot een minimum beperkt, alleen al omdat een teveel voor een snelle groei zou zorgen en dat wilden ze zeker niet, de greenkeepers van toen hadden al geleerd dat snelle groei geen mooi bespeelbare greens opleverde. De oude Tom Morris van St. Andrews wist dit heel goed.

De rust in deze gesettelde omgeving werd rond 1968 ruw verstoord door de komst van triplexmaaiers. Plotseling konden greens worden gemaaid in een fractie van de tijd die men eerder voor nodig had. Dit betekende dat men steeds vaker begon te maaien, zelfs wanneer het niet strikt nodig was. De daaropvolgende techni-

sche ontwikkelingen maakten het mogelijk om al maaierend de contouren van de greens te volgen, zodat er korter gemaaid kon worden. In feite hebben de triplexmaaiers de verstoringsdruk op de zode alleen maar vergroot.

Het gebruik van de triplexmaaier en de geavanceerde apparatuur gaf de golfers de snelle greens die ze wilden. Er was echter geen besef van het schadelijke effect op de zode. Om het simpel te stellen, de fijne zwenk- en struisgrassen konden hier niet tegenop. Als gevolg hiervan begon de zode minder dicht te worden en ontstonden er kale plekken die maar al te graag door straatgras werden ingenomen – de invasie was begonnen! Om de zode weer dichter te krijgen, begon men meer meststoffen en water toe te dienen, voorwaar een perfecte omgeving scheppend voor straatgras, dat ten koste van de gewenste fijne grassen floreerde als nooit tevoren. Het tijdperk van agressieve onderhoudsmethodes en zogenaamde *'high input greenkeeping'* was aangebroken.

Richard Windows:

“De ware oorzaak van een straatgrasinvastie is het optreden van open plekken in de zode. Agressieve onderhoudsmethodes zijn hiervan een voorname reden.”

Een aantal greenkeepers had niets op met deze trend. Vandaag de dag hebben de banen die zijn blijven vasthouden aan de degelijke ouderwetse greenkeepingpraktijken nog steeds de beste greens. Hun greenkeepers hebben vastgehouden aan hetgeen de oude Tom Morris al preekte. Ze weten dat de langzaam groeiende zwenk- en struisgrassen met zorg moeten worden behandeld. Ook zij gebruiken modern materieel, maar met uiterste voorzichtigheid. Verticuteren gebeurt bijvoorbeeld zelden en alleen wanneer de fijne grassen op de top van hun groei zijn. De greens worden nooit geschalpeerd. Bemesting en beregening blijven altijd tot een absoluut minimum beperkt, omdat overdaad weer leidt tot de noodzaak van agressieve bewerkingen. Als

gevolg hiervan bleef de groeiomgeving rustig en ontstond er geen uitbundige groei. Oude Tom Morris heeft ons dit alles geleerd, wij noemen het nu 'traditioneel greenkeeping'.

Licht vegen, licht dresen en een beetje rollen waren genoeg om een snelheid van 10,5 op de Stimpmeter te krijgen.

De resultaten van traditioneel greenkeeping werden nog eens duidelijk tijdens het Britse Open van 2005 op St. Andrews. Tijdens het toernooi werden de greens op 4,5 millimeter gehouden. Maaien werd alleen gedaan als het echt niet anders kon, de langzaam groeiende zwenk- en struisgrassen hoefden gewoon niet dagelijks te worden gemaaid. Licht vegen, licht dresen en een beetje rollen waren genoeg om een snelheid van 10,5 op de Stimpmeter te krijgen. Wat een verschil met het 'normale' onderhoud bij grote toernooien waarbij dagelijks soms meerdere malen wordt gemaaid! Het is duidelijk welk gras daarvan het meest profiteert.

Misschien heb ik de triplexmaaier en de andere moderne middelen ten onrechte een beetje onredelijk neergezet. Tenslotte blijven het natuurlijk fantastische innovaties en hebben ze het mogelijk gemaakt een mooie oppervlakte te realiseren. Natuurlijk ligt het probleem niet bij de machines, maar bij de gebruiker. Maar al te vaak wordt het materieel té frequent en té agressief ingezet. Dit misbruik vergroot de verstoringdruk op de grasmat en wanneer deze druk te lang aanhoudt of te groot wordt, zal de zedichtheid afnemen, komen er open plekjes in en grijpt straatgras zijn kans. Om het gras te helpen herstellen van de druk wordt er meer bemest en beregend. Het is juist deze combinatie van verstoring en groeiverstoring die leidt tot door straatgrasgedomineerde greens.

Ik ben ervan overtuigd dat de productie van betere greens kan worden gerealiseerd door het bevoordelen van de fijnere grassen. Om hier succesvol mee te zijn, moeten we onze beheers-technieken aanpassen, de verstoring tot een

minimum beperken en de grasgroei indammen. Kortom, we moeten minder agressief optreden en dit hoeft helemaal niet moeilijk te zijn.

Ik schets hier een paar manieren:

- Reduceer de maaifrequentie. Vraag jezelf af of veel maaien echt nodig is. Kunnen maai-beurten worden overgeslagen?
- Maai hoger. Iedere greenkeeper weet welke maaihoogte voor zijn gras nog comfortabel is, ga hier dan niet onder zitten en eis niet teveel van je gras.
- Sla de afsluitronde een paar keer per week gewoon over. Juist aan de randen van de green zien we de eerste symptomen van overbelasting. Nooit groomen of verticuteren bij de afsluitronde.
- Verticuteer met mate en overweeg of vegen of licht groomen niet voldoende is. Als verticuteren toch nodig is, doe dat dan alleen in de groeifase van de fijne grassen en zaai daarna door om een snel herstel te verkrijgen en doe het nooit wanneer het straatgras veel zaad heeft gezet.
- Gebruik rollers of een Turf Iron om zo nodig wat extra snelheid te krijgen, hierdoor hoeft de maaihoogte niet te worden verlaagd.
- Maai vaker handmatig, dit veroorzaakt minder verstoring en je krijgt een betere indruk van de groeifactoren van de green.

De ware oorzaak van een straatgrasinvase is het optreden van open plekken in de zode. Agressieve onderhoudsmethodes zijn hiervan een voorname reden. Samen met de verhoogde bemesting en beregening ontstaat er een omgeving waarin straatgras zich het beste voelt. Agressief greenkeeping promoot deze ongewenste grassoort. Om de gewenste grassen weer een kans te geven de green te domineren, moeten we dus zorgen voor een rustiger en minder productieve omgeving en dit hoeft helemaal niet ten koste te gaan van een goede speelbaarheid. De sleutel is steeds minimalisering van de verstoring. Ga dus voorzichtig om met die mooie triplexmaaier, de fijne grassen zullen hier dankbaar voor zijn en terugkomen.

Richard is agronoom sportveldgrassen bij het STRI voor centraal- en Zuid-Schotland. Hij is te bereiken op info@stri.co.uk of via <http://www.stri.co.uk>